

5 יוני 2017
990851

לכבוד
פרופ' איתמר גרוטו
משנה למנכ"ל
משרד הבריאות

הנדון: טיוטת נוהל התקשרות מוסדות הבריאות עם גופים מסחריים

בהמשך למפגש שהתקיים עם כב' השר ליצמן בלשכת המסחר בתאריך 18/5/17 ובהתאם להנחייתו של השר, נבקש לפנות אליך כדלקמן:

נוהל התקשרות מוסדות הבריאות עם גופים מסחריים מסדיר את התנאים בהם ישתתפו רופאים בכנסים ובהדרכות המאורגנים וממומנים ע"י חברות מסחריות. שינוי בנוהל הקיים, המתגבש בימים אלה, על פיו השתתפות בכנס המאורגן וממומן ע"י חברה אחת יחשב לכנס שיווקי ולפיכך אין לאשר השתתפות רופאים, יוצר, הלכה למעשה, מכשול שיטרף את יכולתם של רופאים ואנשי רפואה רבים להשתתף בהכשרות מקצועיות חשובות ללימוד טכנולוגיות רפואיות מתקדמות ושימוש באביזרים רפואיים במרכזי הדרכה ובמרכזים רפואיים בחו"ל.

נציין כי אנו מזדהים עם מטרת הנוהל ורואים חשיבות רבה בהתנהלות אתית של החברות המסחריות וברצון של משרד הבריאות להנחיל כללים ברורים להשתתפות רופאים בכנסים שמארגנות חברות מסחריות.

יחד עם זאת, יש להביא בחשבון, כי בתחום הציוד הרפואי ההכשרות המקצועיות/ההשתלמויות/ הכנסים הייעודיים לא נערכים ע"י מספר חברות יחד, אלא ע"י חברה (יצרן) אחת ובמימונה.

לאור זאת, הטלת איסור גורף על השתתפות רופאים בהכשרות מקצועיות/השתלמויות/כנסים במימון חברה אחת, כפי שנשלח לאחרונה למנהלי בתי החולים, משמעה, בתחום הציוד הרפואי, מניעת הכשרות מקצועיות חשובות לרופאים, פגיעה משמעותית ברמת הרפואה בישראל ובציבור המטופלים ולא פחות חמור מכך, העמדת הרופאים מישראל בעמדת נחיתות מבחינת היכולת לרכוש הכשרה מקצועית נדרשת ורכישת ידע ומיומנות מקצועית, אל מול הקולגות שלהם במדינות האחרות.

בהכשרות המקצועיות, בהשתלמויות ובכנסים משתתפים טובי המומחים בתחומם בעולם ובמסגרתם נלמדים, בין היתר, טכניקות ניתוחיות חדשות (לאו דווקא תלוי שימוש במוצר של יצרן ספציפי), שיפור מיומנות בטכניקות ניתוחיות קיימות (לאו דווקא תלוי שימוש במוצר של יצרן מסויים), שימוש בטכנולוגיות רפואיות חדשות/קיימות (לאו דווקא תלוי שימוש במוצר של יצרן ספציפי) או במוצרים חדשים/קיימים (אשר במקרים רבים מאפשר שימוש גם במוצרים חליפיים של יצרן אחר).

רופאים ואנשי רפואה מכל העולם מגיעים לכנסים אלה וזו הדרך לרכוש מיומנות בטכניקות ניתוחיות חדשות, טכנולוגיות חדשות ומוצרים רפואיים חדשים, שבמקרים רבים הינם פורצי דרך ומצילי חיים.

האינטרס של החברות המסחריות, בד בבד עם הרצון למכור את המוצרים המשווקים על ידן, הוא לאפשר למנתחים לרכוש באמצעות אותן הדרכות והשתלמויות מרוכזות, את הידע והמיומנות הנדרשת לצורך ביצוע הפרוצדורות הניתוחיות בטכניקות הניתוחיות המתקדמות תוך תפעול ושימוש נכון בציוד הנדרש (לאו דווקא תלוי מוצר של יצרן ספציפי). שימוש נכון ושפור מיומנות של רופאים מסייע למניעת תקלות שימוש במוצרים ובכך משרת הן את האינטרסים של היצרן והן את האינטרס הציבורי של שמירת בריאות המטופלים וקידום הרפואה בישראל.

השינוי המתגבש בנוהל הקיים ימנע זאת.

הפתרון שהוצע על ידכם של מימון ההשתתפות ע"י המוסדות עצמם, אינו פתרון מעשי בהינתן קשיי התקציב שהמוסדות נתונים בהם.

כך גם הפתרון הנוסף שהוצע על ידכם, של הכללת תנאי בהסכם הרכש של הכשרה במימון הספק, אינו פתרון מעשי שכן בחלק בלתי מבוטל מהמקרים, ההכשרות המקצועיות והכנסים אינם עוסקים במוצר ספציפי אלא עוסקים בלימוד טכניקות ניתוחיות חדשות או שיפור מיומנות בטכניקות ניתוחיות קיימות.

למעשה, לפי כללי האתיקה הנהוגים בעולם, היצרן מציין במפורש כי אינו מתנה את מימון ההכשרה ברכש ציוד רפואי מסויים והמוסד הרפואי חופשי לא לרכוש את הציוד מהיצרן הספציפי. יוצא, אם כן, שהפתרון שהוצע על ידכם, לא זו בלבד שעומד בסתירה לכללי האתיקה המקובלים בעולם, אלא שהוא מאלץ את המוסד הרפואי לרכוש ציוד רפואי, שלא בהכרח היה מעוניין לרכוש, אך ורק לצורך שליחת רופאים לאותן הכשרות שהינן באמת נחוצות. כך גם יוצא שהמוסד יאלץ להתחייב לרכישה מוצרים חדשים, עוד לפני שנציגו התנסו במוצרים אלה ומצאו אותם מתאימים לצרכיהם.

גם במדינות המוכרות קיימים נהלים מחמירים בנוגע להתקשרות עם רופאים, אך למיטב ידיעתנו אין בהן איסור גורף על רופאים ואנשי רפואה לקחת חלק בהכשרות מקצועיות/כנסים/השתלמויות במימון חברה אחת.

יודגש, שחברה מסחרית אינה בוחרת את זהות הרופא שישתתף. המוסד הרפואי הוא הבוחן את הצורך, את המהות ואת התוכן (כולל סדר היום) ומחליט האם רופא מטעמו ישתתף בכנס/הכשרה מקצועית/השתלמות הספציפי ומיהו הרופא שישתתף. המימון לא נעשה לידי הרופא אלא לידי קרן המחקרים של המוסד הרפואי. בהדרכות המקצועיות/השתלמויות/כנסים כנ"ל הנערכים ע"י חברות בינלאומיות המחויבות לקודים האתיים המחמירים, מוקפד שהכנסים יתקיימו בהתאם לכל הכללים האתיים המחמירים.

לצערנו דומה שבמשרד הבריאות נוצר הרושם המוטעה כאילו ההכשרות המקצועיות/ הכנסים/ ההשתלמויות הללו בתחום הציוד הרפואי אינן אלא מראית עין לפעולות שיווקיות בלתי נאותות. ההיפך הוא הנכון. בהקשר זה תוכלו לראות, לדוגמא, את הכללים האתיים המחמירים המחייבים את חברות הציוד הרפואי באירופה (לרשימת החברות ראה

באתר <http://www.medtecheurope.org/corporate-members> ואת מנגנוני הפיקוח שנקבעו שם באתר <http://www.medtecheurope.org/industry-themes/topic/122> ובפרט את הקוד האתי החדש שאומץ שם ב - 2015 והינו מחייב את כל החברות החל מינואר 2017 http://www.medtecheurope.org/sites/default/files/resource_items/files/MTE_Code_of_Ethics.pdf הכולל גם מנגנוני אכיפה וסנקציות.

אין לנו ספק שבאמצעות הידברות ומציאת האיזונים הנכונים ניתן להגיע להגדרות מוסכמות ולאפשר יציאת רופאים ואנשי רפואה לכנסים במימון של חברה מסחרית אחת תוך שמירה כללים אתניים נדרשים שיגובשו בהסכמה.

משכך, אנו מבקשים בשלב זה להסיר את האיסור הגורף שנשלח למנהלי בתי החולים ולקיים הליך של הידברות במטרה למצוא פתרון מעשי ומקובל שיענה על הצרכים האתיים, והמקצועיים שאנו שותפים להם.

בברכה,

חנה לאידרשניידר
מנהלת תחום כימיה ופרמצבטיקה

העתקים:
ח"כ הרב יעקב ליצמן – שר הבריאות.
פרופ' שאול שאשא - יו"ר ועדת התקשרויות עם חברות מסחריות, משרד הבריאות
מר עוזי קרן - מזכיר הועדה להתקשרויות עם חברות מסחריות, משרד הבריאות
ד"ר תמי קרני - יו"ר הלשכה לאתיקה והפורום ליישום האמנה האתית המשותפת, ההסתדרות הרפואית בישראל.